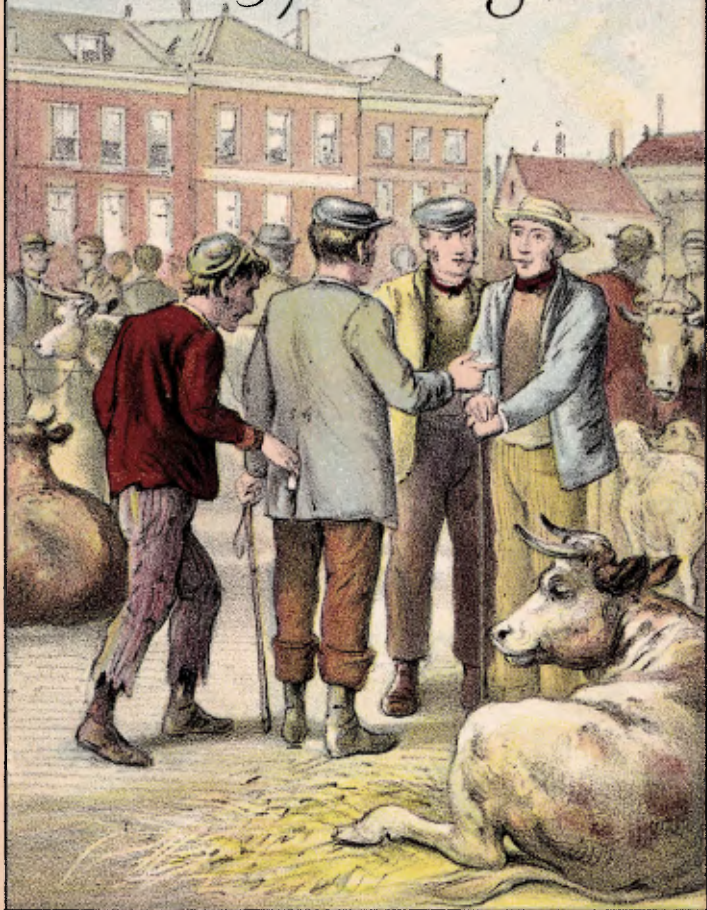

DE DIAMANTEN DOEKSPELD

door C.S. ADAMA VAN SCHELTEMA

UITGAVE DER NEDERLANDSCHE ZONDAGSCHOOL VEREENIGING
AMSTERDAM, F.W. EGELING.

DE DIAMANTEN DOEKSPELD.

DE
DIAMANTEN DOEKSPELD,

DOOR

C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA.

~~~~~

Uitgave van de Nederlandsche Zondagschool-Vereeniging.

—————

AMSTERDAM,
F. W. EGELING.
1892.

DE DIAMANTEN DOEKSPELD.

I.

Het was een koude Novemberdag. De schemering begon te vallen en een kwijnend turfvuur spreidde nog slechts een flauw licht in de armoedige boerenstulp van John Martin, die in eene der eenzame rotsvalleien van Schotlands Hooglanden een klein boerenbedrijf had. Somber tuurden zoowel de arme pachter als zijne vrouw naar de gloeiende sintels, als konden die nog eenig licht geven, hoe na de slagen van een door hagel en regen mislukten oogsttijd de pachtpenningen voor St. Maartens-dag te vinden. Behalve den mislukten oogst hadden zij nog met ziekte te worstelen gehad en alles duidde een vroegen, kouden winter aan. Waar was raad, bij eene schaarschte van hulpmiddelen en gebrek aan geld, als zij nog nooit in hunnen trouwdag hadden gekend?

John was een braaf en werkzaam man; nooit bezocht hij de herberg, en getrouw in het waarnemen van wat hij godsdienstplicht rekende. Toch was zijne godsvrucht niet van een levend blijmoedig karakter, maar veeleer uitwendig en wettisch. Vandaar dat hij ook nu in den dag van kommer en tegenspoed somber was en geneigd tot klagen. „Alle dingen zijn tegen

mij," zoo zuchtte hij dag aan dag. Geheel anders gezind en gestemd was zijne in waarheid vrome vrouw. Zij had niet alleen een godsdienstigen zin, maar was met de daad een kind van God en eene ootmoedige volgster van den Heere Jezus. Nadat zij hare drie kinderen te bed had gelegd en deze rustig sliepen, ving zij met haren man een gesprek aan, en deed wat zij kon, om hem een geloofsvertrouwen in te boezemen, even sterk als haar zoo blijkbaar tot geduld en tot hoop bezielde. Terwijl zij hem zoo op God heenwees, deed zij tevens eene poging, of er niet een weg te vinden was, om nog van menschen hulp te verkrijgen. In dit opzicht echter was het enkel donkerheid, en het was hare laatste en alleen uitvoerbare aanbeveling om van den eigenaar der pachthoeve uitstel te vragen. Deze was een rijk grondbezitter en leefde zoozeer in grootheid, wat kon hem een wachten van eenige maanden deren? Maar John kende zijnen heer beter; uitstel te vragen zou zoo goed zijn als een opzeggen der pacht. Ook dit ging niet aan.

„Welnu, John,” zeide eindelijk Geertrui, na eenige oogenblikken van beraad, „als de zaken zoo gesteld zijn, zie ik er niets anders op, dan om door het verkoopen van onze koe het noodige geld te vinden.”

„Wat, onze goede Crummie ¹⁾ verkoopen!” riep nu John even verbaasd als wanhopig uit. „En hoe zullen wij dan aan melk voor de kinderen komen? Melk is tegenwoordig hun voornaamste voedsel en het hart zal hun breken, als zij hun lieveling zien heengaan.

---

¹⁾ Crummie is een naam, dien de Schotsche boeren gaarne aan eene koe geven.

„Nee, moeder, dat kan niet; wij moeten iets anders zien te vinden.”

„Ik weet, dat het den kinderen hard zal vallen, maar zij moeten vroeger of later leeren de smart van tegenspoed te verdragen. Als gij geen geld te leen kunt krijgen en aan uitstel van betaling evenmin te denken is, dan weet ik geen anderen raad dan het verkoopen onzer koe, in willige gehoorzaamheid aan God, die door onzen nood dit kostbaar offer vraagt.”

„Het is hard,” zuchtte John, „om een eenig koe-beest te moeten ten offer brengen ter wille van iemand, die een zoo rijken veestapel heeft. En bovendien, als dit offer ook gebracht is, rest ons letterlijk niets, dat wij nog zouden kunnen aanspreken.”

„Alhoewel men de kudde uit de kooi afscheuren zal en dat er geen rund in de stallingen wezen zal; zoo zal ik nochtans in den Heer van vreugde opspringen; ik zal mij verheugen in den God mijns heils;” haalde Geertrui uit de Schrift aan. „O John, bedenk, dat al werden wij van al wat wij bezitten beroofd, onze God toch ons bijblijft. Hij zal ons niet begeven of verlaten, zoo heeft Hij beloofd en Hij zal het doen. „Die zijn eigen Zoon voor ons niet heeft gespaard, zal Hij ons met Hem niet alle dingen schenken?” Ik weet, dagen als wij nu beleven, zijn hard voor het vleesch; maar zoolang God met ons is, moeten alle dingen, ook gemis aan ontbering, ons medewerken ten goede.”

„Zoolang God mij u maar laat, beste vrouw,” zeide John teerhartig, „kan ik mij nog niet waarlijk ongelukkig gevoelen. Ik erken, dat ik verkeerd deed met God te wantrouwen en niet tot ieder offer bereid te zijn.”

„Reeds ervaart gij,” hernam zijne vrouw, „hoe de Heer helpt degenen, die zich aan Hem onderwerpen willen. Hij zal ons ook verder en tot het einde van onzen weg brengen. En zie bovendien nog hier,” voegde zij er bij, terwijl zij het vuur wat deed opvlammen en de lamp aanstak, „welk een goeden voorraad vlas ik reeds gesponnen heb, die bij verkoop toch ook een sommetje zal opbrengen.” — „Ja,” ging zij na eenig wachten voort, terwijl zij met opgewekte hand hare taak begon voort te zetten, „ik hoop, dat mijn spinnen ons den kwaadsten tijd er zal doorhelpen; en dan, als de koude voorbij is, komt er zeker voor u veel werk, want de rentmeester heeft reeds van groote plannen gewaagd, die tot verbetering van den landbouw op til zijn, en dan krijgt gij zeker een ruim deel in den arbeid.” John hoorde toe, maar gaf niet veel antwoord. Hij wilde zich voegen, zich onderwerpen, maar telkens als hij aan den verkoop zijner eenige koe dacht, zwol hem het hart en stokten hem de woorden in de keel. Eindelijk behaalde zijn geloof de zegepraal en hij zeide met trillende stem: „Ja, moeder, gij hebt gelijk: het is mijn plicht, en wat er van kome, ik wil gehoorzaam zijn. En als het dan moet, gebeure het terstond, want er is geen tijd te verliezen. Laat ons zien. Morgen is woensdag, donderdag is het koemarkt te D... Ik moet morgen, zoodra de dag aanbreekt op weg, want anders zou ik weder eene week moeten wachten en al dien tijd met mijn droevig besluit te worstelen hebben.”

Geertrui juichte zijn besluit toe; maar toen het eenmaal genomen was, haalde zij er niet meer van op en leidde het gesprek op meer bemoedigende onderwer-

pen. Maar haar pogen was zoo goed als vergeefs. John bleef afgetrokken en gaf weldra met het oog op den tocht van morgen zijn wensch te kennen, om zich maar vroegtijdig te bed te begeven en zoo mogelijk hun leed in den slaap te vergeten. Zijne vrouw had spoedig hare huiselijke zaken in orde en opende nu den huisbijbel, niet op het gedeelte dat zij naar volgorde zoude hebben moeten lezen, maar op den 34sten Psalm. Dit heerlijk lied des vertrouwens verzocht zij haren man tot beider opbeuring te willen lezen. En toen het nu weldra ook aan deze bekommerden bleek, dat „de Heer den zijnen den slaap gunt en geeft”, (Ps. 127 : 2) had gewis het gelezen woord er niet weinig toe bijgedragen, om hun hart kalm en hunne hoofdpeluw zacht te maken.

II.

Des anderen daags, lang voordat het bleeke wintermorgenrood de oosterkimmen kleurde, was John Martin op en maakte de kleine voorbereidselen voor de reis. Ook zijne vrouw was uit de veeren, om haren man te helpen en Crummie nog eens te melken, voordat zij voor altijd ter verkoop heenging. Hoe zwaar viel het haar; maar zich vasthoudende aan God en het wijze van 's Vaders wil, deed zij, wat zij wist te moeten doen. Weinige woorden werden gewisseld, terwijl John zijn ontbijt gebruikte, en toen hij daarmee gereed was, trok hij den grooten boerenjas aan, sloeg

zijn plaid ¹⁾ om de schouders en vergezeldde zijne gade naar den koestal. Daar werd de geliefde huisgenoot, aller lieveling, nu losgemaakt, een halster haar om den nek geworpen, en toen nu door de goede meesteres Crummie nog eens en nog eens gestreeld werd, kon zij hare tranen niet langer binnenhouden en wilde zij wegvluchten, om John het hart niet week te maken. Maar de moedige vrouw hervatte zich en vroeg den nu geheel reisvaardige, wanneer hij weder dacht te huis te zijn. „Wel,” hernam John, „al ben ik zoo gelukkig van terstond een billijken kooper te vinden, toch zal ik donderdagavond niet meer weg kunnen, maar gewis ben ik vrijdagmiddag omstreeks zonsondergang weêr te huis.” Met deze woorden ving hij zonder toeven den bangen tocht aan.

„De Heer zegene u en Hij behoede u,” dus bad de droeve vrouw, toen zij haren man naogde, zoo verre zij kon, en zoodra hij uit het gezicht was, aan hare lang weêrhouden tranen een vrijen loop gunde. Hoe somber was die ledige stal, doodsch de ontbijttafel, waar Crummies melk voor het laatst eene plaats had gehad, en dan de toekomst, hoe donker, hoe dreigend was deze! Haar neêrgedrukte geest deed haar zelfs allerlei mogelijke gevaren voor John duchten, totdat zij op hare knieën nederviel en in kinderlijk vertrouwen het aangezicht des hemelschen Vaders zocht. Het gebed miste ook nu voor haar zijne kracht niet, en al ware het niet met hare gewone opgeruimdheid, met stille gelatenheid hervatte zij hare dagelijksche bezigheden.

John trok intusschen voort en wat voor zijne vrouw

---

¹⁾ Schotsch regenkleed.

het gebed had vermocht, dat wekte in hem eenigszins de frissche koude van den schoonen wintermorgen en de vriendelijke luister, waarmede het zonlicht zich boven de kimmen verhief. Een tijdlang ging hij door bergpaden alleen, maar toen hij den grooten weg had bereikt, ontbrak het niet aan zulken, die kennelijk met gelijk doel zoo vroeg hunne woonsteden verlieten. Velen waren hem weinig of niet bekend, maar met blijdschap ontwaarde hij ook zijnen neef Donald, een man, veel bereisd, die den Amerikaanschen oorlog had mede gemaakt en wien het aan stof tot verhalen nooit ontbrak. Donald was op zijn pony gezeten en deed niet slechts deze stappen, om het gezelschap van zijnen bloedverwant te genieten, maar drong er zelfs op aan, dat John en hij beurtelings het gemak van het rijpaard zouden hebben. Deze schikking maakte den tocht voor John veel minder vermoeiend, en ook het voortdurend gesprek maakte zijn hart lichter en meer tot goeden moed gestemd. Deze meer opgewekte zin werd nog in hem versterkt, toen Donald hem verzekerde, dat als zij een goeden stal voor de koe wisten te vinden, John zelf een welkome gast zou zijn bij de bloedverwanten daar hij zelf verwacht werd. Niet te sterk had hij van dezen gesproken. Als een oud bekende werd John mede ontvangen, en na een gezelligen avond aan den huiselijken haard, sliep de bekommerde man beter dan hij bij zijn vertrek had durven denken. Het was hem, als was de Heer zelf aan zijne zijde, om door allerlei hem moed te geven en het beste van de toekomst te doen verwachten. Ook ging hij na eene goede rust en een gastvrij ontbijt goedsmoeds ter markt. Doch het lot heeft zijne wisselingen, want niet zoo

spoedig als hij zich voorgespiegeld had, daagde een kooper voor Crummie op. Velen bekeken haar, deden een bod, maar naar Johns smaak veel te laag. Wat zou er van zijne plannen worden? Ook nu weder beschaamde God zijne kleingeloovigheid. Toen de markt ten einde begon te loopen en het goede vee aanving schaarsch te worden, waardoor de te maken prijzen aanmerkelijk hooger werden, kreeg John zonder eenige moeite een hooger prijs dan hij zich verstout had aan den eersten bieder te durven vragen. Door dezen nieuwen voorspoed al beter gestemd, zocht hij zijnen vriend Donald op en was gereed met dezen terug te keeren, toen op eens een oud bekende Donald aansprak en zich met hem zoo in gesprek verdiepte, dat John een geruimen tijd had te wachten. Hij gebruikte die oogenblikken om den handel, die overal gedreven werd gade te slaan en werd bijna uit eene mijmering gewekt, toen de beide mannen hem noodigden met hen het middagmaal te gebruiken en ook nu den avond te zamen door te brengen.

Daar zoowel Donald als zijn vriend vijanden van drinken, en goede, godsdienstige mannen waren, maakte John gretig gebruik van eene noodiging, die hem een langen tijd van alleen zijn bespaarde. Onder gezellig gesprek vloog de avond voorbij, en toen de drie mannen des anderen daags voor hun vertrek het ontbijt namen, gevoelde zich John dankbaar gestemd, dat zijn reistoelt zooveel minder bezwaren had opgeleverd, dan hij bij den aanvang in droeve somberheid vreesde. Maar wat deed bij het zich reisvaardig maken zoo op eens hem ontstellen? Gejaagd en ontzet tastte hij nu in dezen, dan in genen zak van zijn grooten jas, maar

hoe hij zoeken mocht, de portefeuille, waarin hij zijne banknoten zorgvuldig had geborgen, was niet meer aanwezig. Niet anders dan op de markt kon hij haar verloren hebben. Donald en zijn vriend verweten het zich, dat zij door hun lang te zamen spreken gewis de onwillekeurige aanleiding tot den roof gegeven hadden. Maar John luisterde zelfs niet naar hun beklag. Als een beeld des doods stond hij daar, en zoo verwezen, dat het geruimen tijd duurde eer zijne reisgenooten zooveel invloed op hem hadden, dat hij weder naar hunne woorden luisterde en zelf sprak.

Toen de ongelukkige bestolene eindelijk tot zichzelf kwam, begreep ook hij, dat handelen eerste plicht was, zou hij ooit iets van zijn geld terug zien. Diep waren zijne vrienden met hem begaan, en hoeveel meer zouden zij het geweest zijn, hadden zij den vollen omvang gekend van den slag, die den armen man in dezen diefstal trof. Te zamen ging het drietal naar het gebouw der politie tot aangifte van het gebeurde; maar wat mochten zij van het ijverigst toezicht hopen? Als gauwdieven de gelegenheid der markt tot roof hadden gebruikt, was immers niets waarschijnlijker dan dat de dieven reeds verre waren en met iedere vervolging lachten.

Ook aan het politiebureau werden gedachten van dezen aard geuit, met de belofte evenwel, dat geene poging onbeproefd zou worden gelaten, om het spoor der daders na te gaan. Nu werd aan John gevraagd, of hij ook de nummers der banknoten kon opgeven, doch ja hij had die wel geteld, maar dat hij ook op nummers had moeten letten was hem geheel onbekend. Gelukkig was Donald gevatter dan hij en werd beslo-

ten, om daar zij den persoon wisten aan wien de koe verkocht was, bij dezen inlichting te zoeken. Hiermede zou evenwel de dag gemoeid zijn, en niet dan een dag later zou John huiswaarts keeren.

III.

Zooals ieder allicht begrijpen zal, was het hart van John zoozeer door zijn leed en verlies bezwaard, dat hij den slaap niet vatten kon. Tusschen drie en vier ure 's nachts reeds was hij op, en op straat, niet slechts om reeds ten zes ure aan het politie-bureau te zijn, maar ook om voor zijn brandend hoofd de koelte der nachtlucht te smaken. Terwijl hij de donkere en stille straten doorging, trachtte hij nu dan aan iets anders en beters te denken; maar zijn verlies en de geringe kans om het verlorene terug te ontvangen bleef hem bij, wat hij ook poogde. Wat zou er van zijne vrouw en kinderen worden, als hij daar zonder eenig pachtgeld bij den rentmeester moest verschijnen? Er viel van den gestrengen en harden man niets te hopen, die wist van geen uitstel of geduld. Zonder dat, zonder geld, zou hij welhaast met vrouw en kinderen het dierbaar plekje grond moeten verlaten en in een vreemd oord als arbeider brood moeten zoeken.

Terwijl al deze treurige mogelijkheden, die maar al te waarschijnlijk waren, hem in allerlei gedaanten door het hoofd gingen, was hij in de hoofdstraat der stad gekomen; en niet verre was hij gevorderd, toen on-

willekeurig een glinsterend voorwerp op straat bij het flauwe licht eener stads-lantaarn zijne aandacht trok. John boog zich om het op te nemen, en nu bleek hem, dat hij eene groote damesdoekspeld had gevonden, waarop enkele zeer groote en schitterende steenen in zilver op een zwarten steen in den vorm van bloemen waren opgewerkt. Verstand van edelgesteenten had onze John niet in het allerminst, maar als knaap had hij zijne moeder, die in de hoofdstad als meid had gediend, zoo dikwijls van de kleeding en de pracht der aanzienlijken hooren gewagen, om uit het glinsteren der steenen te vermoeden, dat hij iets van waarde gevonden had. Hij trad met zijne vondst naar de lantaarn, maar kon geen naamcijfer of ander teeken van eigendom ontdekken. Wat zou hij doen? Een oogenblik deed zich de gedachte in hem op, dat hij wijs zou doen de speld in Edinburg te verkoopen en zoo althans eenige schadeloosstelling voor zijne verliezen te vinden. Maar die verzoekende gedachte was even snel verworpen als in hem opgekomen. Hij dacht aan zijne Maria en wat zij van zulk eene handeling zou zeggen, en hij wist, dat zij eer de diepste armoede dragen, dan eene misdaad begaan zou. En als gelijktijdig dacht hij aan God; neen, hij kon zoo groot kwaad niet doen en zondigen tegen zijnen hemelschen Vader. Zonder veel overleg werd het dus zijn besluit, het gevondene zoo spoedig mogelijk naar het politie-bureau te brengen, waar hij zijne zaak had aan te bevelen, en daar te verzoeken, dat men moeite deed om den eigenaar uit te vinden. Zoodra had hij niet deze keus gedaan, of het hart sloeg hem ruimer, omdat hij aan de verzoeking geen gehoor had gegeven,

en met de doekspeld zorgvuldig in zijne hand gesloten, vervolgde hij zijn pad.

Eindelijk had John het huis bereikt van den man, aan wien hij de koe verkocht had. Nieuwe teleurstelling wachtte hem hier. Ook deze had geene aantekening van de nummers der gestolen bankbiljetten. Kort te voren had hij zelf die op de markt in betaling ontvangen, en had naar de nummers niet gezien, terwijl de persoon, aan wien hij zijne waar had verkocht, hem geheel onbekend was. Er schoot voor John niet anders over dan met zelfs niet de flauwste schaduw van hoop naar het politie-bureau te gaan. Het was omstreeks een kwartier na zes uur, dat hij daar aankwam, en juist toen hij er wilde binnengaan, verliet een liverijknecht het gebouw, door den directeur gevolgd, die hem bij het bestijgen van zijn paard met nadruk herinnerde aan zijne mevrouw te zeggen, dat aan hare wenschen terstond zou voldaan worden. Toen keerde hij zich tot John, en daar hij hem dadelijk niet herkende, deed hij hem de vraag, wat hij verlangde.

John herinnerde hem, hoe hij reeds des avonds te voren den aan hem gepleegden diefstal was komen melden, en hoe het onderzoek in dien morgen bij den man der banknoten ingesteld, geheel vruchteloos was geweest.

„Dan beklag ik u, beste man,” was het antwoord, „want de eenige kans, welke ik zag, om u uw eigendom terug te verschaffen, hing aan de wetenschap der gestolen nummers. Maar verlies daarom nog niet allen moed; geef mij althans uw naam en woonplaats op, en ik zal niets onbeproofd laten om de zakkenrollers op het spoor te komen.” Hierop keerde

de direkteur naar zijnen lessenaar terug; doch toen hij zag, dat John nog toeven bleef, deed hij hem minzaam de vraag, of hij nog in iets anders zijne hulp noodig had.

„Zie, mijnheer,” hernam John, „ik vond heden morgen deze doekspeld op straat. Zij schijnt zeer kostbaar te zijn en daarom heb ik ze hier gebracht, want het zal u gemakkelijker zijn dan mij om de eigenaresse er van uit te vinden.” Met dit woord legde hij de speld op den lessenaar, en verhaalde hoe en waar het verlorene in zijn bezit was gekomen.

De direkteur slaakte bij het zien der diamanten een kreet van verbazing en vreugde, die op eens al de aanwezige politie-dienaren deed toeschieten en John omringen, om te zien wat er gaande was.

„Wel,” ging de direkteur voort, „zooeven was ik diep met uw ongeluk begaan, en nu moet ik betuigen, dat gij een ware geluksvogel zijt.”

„Ja, wel is hij dat, als dit inderdaad de diamanten speld is, die wij opsporen moeten,” merkte een der politie-dienaren aan.

„Het zou wel een wonder zijn, als er twee zoo in één zelfden nacht verloren werden,” hernam de direkteur lachende, „want waarlijk ik zou niet durven verzekeren, dat er eene tweede zoo in geheel Schotland is,” ging hij voort, terwijl hij de speld nog nauwkeuriger in oogenschouw nam. „Bovendien komt zij met de beschrijving volkomen overeen en is op de aangezeven plaats gevonden. Zie hier,” zeide hij tot John, en wees hem een beschreven blad papier, dat juist zoo versch gereed was om voor het venster raam gesteld te worden, „dit was zoo juist gereed gemaakt om ge-

drukt en opgehangen te worden. Gij bespaart mij nu de moeite om verder werk te doen, en waarlijk ik had niet gedacht, dat deze zaak zoo vlot zou gaan."

John kon zijne oogen niet gelooven, toen hij boven dat stuk las: „£ 50 (600 gulden) belooning;" en voorts de nadere aanduiding, hoe en waar de speld dien nacht bij het verlaten van een bal verloren was. Hij had aan geene belooning gedacht, en bij de smart over eigen verlies zich alleen voorgesteld, dat het terugvinden van een kleinood, dat misschien een aandenken was, de eigenaresse zou verblijden. Nu kwam hem op eens de overwonnen verzoeking voor den geest en in zijne blijdschap, dat hij deze overwonnen had en nu zoo van God gezegend werd, barstte hij los in tranen en wist het meesterschap over zijne aandoeningen niet te herkrijgen.

„Wat gaat u nu schelen, man," sprak de directeur, „de voorspoed heeft op u al eene zeer vreemde uitwerking."

„Gij zoudt dit niet zeggen," was het met snikken gegeven antwoord, „als gij mijn toestand geheel kent. Mijn verlies van gisteren beroofde mij van al wat ik had. Geen enkel uitzicht restte mij. En nu, nu ben ik rijk, zonder dat ik er iets voor deed."

„Zoo oordeelt gij, omdat gij een eerlijk en vroom hart hebt; maar de dame aan wie de juweel behoort, zal niet zeggen, dat gij niets voor deze belooning hebt verricht. Gij weet niet en ik kan u ook niet zeggen, hoe overgroote som deze diamanten waard zijn, en behalve deze stoffelijke waarde zijn zij bovendien het geschenk van den overleden eenigen broeder, wien de eigenaresse op het innigste liefhad. Gij moogt het

een dubbel geluk heeten, dat gij nog vóór den liverijbediende dezer dame hier zijt geweest. Hoor eens, gij moet zelf het verloren pand gaan overbrengen. Kom, Thomas," zeide hij tot een der beampten, „breng gij dezen trouwhartigen man naar Beechwood, en zorg, dat hij aan mevr. Montgomery zelve worde voorgesteld, en dat men wete, dat hij in het allerminst geene belooning begeerde of daarop rekende, toen hij dezen schat mij ter hand stelde. En nu, vriend, ga met goeden moed en wees zeker, dat gij vriendelijk zult ontvangen worden." En hiermede ging John met zijn leidsman naar Beechwood op reis, waartoe tot meer spoed hun door den direktor een rijtuig werd beschikt.

Voordat wij ons verhaal voortzetten, willen wij nog deze bijzonderheid omtrent de verloren en teruggevonden doekspeld mededeelen. De broeder van mevr. Montgomery was aan de Engelsche ambassade te St. Petersburg verbonden geweest, en stond in hooge gunst bij den keizer en de prinsen van den bloede. Eens had hij de eer gehad tot eene groote jachtpartij te worden uitgenoodigd, en onder den hofstoet waren ook de princessen met hare hofdames aanwezig, om, zoo men meende, op veiligen afstand het jachtvermaak mede te aanschouwen. Bijna zou het tooneel van opgewonden vreugde in eene plaats van rouw veranderd zijn. Een gejaagd zwijn had zich in blinde wanhoop tegen een der prinsen gekeerd en zou dezen met dolle woede hebben neergeveld, had niet de Engelsche jongeling zich met gevaar voor zijn eigen leven tusschen het dier en zijn offer geworpen, met de gelukkige uitkomst, dat hij er bij den eersten stoot in slaagde het

dodelijk te treffen. Als aandenken voor zijne heldendaad werd hij door den keizer met een stel zeldzaam kostbare diamanten vereerd, en deze waren het, die hij voor zijne geliefde eenige zuster als een prachtig bloemwerk had laten zetten.

En nu terwijl John met den politie-beambte reist, willen wij bij zijne Maria een bezoek maken, en zien hoe zij de drie verlopen dagen van spanning heeft doorleefd.

De dagen, die sedert Johns afwezen verlopen waren, waren door zijne vrouw in angst en kommer doorgebracht, en niet weinig werd hare eigene droefheid vermeerderd door de gedurige klachten uit den mond der kinderen over het verkoopen der koe, die aller lieveling was. Het was hunne eerste smart en hare heftigheid was dus dubbel groot, omdat alle leedgevoel daar nog geheel vreemd was. Het was hun niet aan het verstand te brengen, dat er noodzakelijkheid voor zulk een offer bestond; en in hunne droefheid hadden zij er weinig ooren naar, om waarlijk belangstellend te luisteren naar de lessen, die hunne moeder hun gaf over het betamende om zich aan Gods vaderlijke beschikkingen te onderwerpen. Nog jaren van ondervinding zouden moeten verlopen, eer zij die hoogste levenswijsheid zouden kunnen begrijpen en waardeeren. Zoolang het dag was, hadden zij in hunne kinderlijke spelen afleiding, maar als de avond viel en de tijd daar was, waarop anders Crummie gemolken, stroo voor haar gelegd werd en zij te bed gebracht werden, verhieven zich de vlagen hunner smart; er was een luid gewezen en geklaag, totdat de slaap hun Crummie en het leed dezer eerste beproeving deed vergeten.

De tweede dag ging als de eerste voorbij, maar op den derden gaf de hoop op vaders tehuiskomst eene afleiding, die in dubbel verdriet verkeerde, toen de hoopvolle verwachting in zekere teleurstelling eindigde.

De moeder kon niet nalaten althans eenigszins in hunne onrust en vrees te deelen; want niet op zijn tijd te zijn, lag zoo geheel buiten het karakter van John, dat zij geene verklaring voor zijn lang wegblijven wist te vinden. Dat hij moeite kon gehad hebben, om de koe voor goeden prijs te verkoopen, daaraan dacht zij, die het lieve beest zoo hoog waardeerde, zelfs geen oogenblik. Allerlei gissingen verhieven zich in haar en toen de kinderen te bed waren, dreef haar eene onverklaarbare onrust telkens naar buiten, of haar man zich ook bevinden mocht onder degenen, die later huiswaarts keerden. Maar vergeefs was haar hopen en wachten, en reeds lang had zich de morgenster aan den hemel vertoond, eer de morgenster des geloofs als hoopgevend licht in haar hart had gestraald. Eindelijk nadat zij in stille eenzaamheid bij herhaling hare knieën voor God had gebogen, sloot zij hare woning en smaakte in stille onderworpenheid de waarheid van des Psalm dichters woord: „dat de Heer zijnen beminden den slaap geeft.”

In nieuwe zorg ging de volgende dag voorbij en reeds had Maria besloten, om den volgenden dag zelve tot onderzoek stadswaarts te gaan, toen, zie, op den laten namiddag de kinderen een vreugdekreet slaakten, en handenklappende en juichende uitriepen, dat in de verte vader en met vader Crummie wederkwam.

Maria's eerste gewaarwording was juist eene tegenovergestelde van der kinderen blijdschap. Zoo was dan

de verkoop der koe mislukt en na al den geleden angst nog al hun leed en kommer op dezelfde hoogte. Zoo hadden zij vergeefs dezen bitteren strijd doorworsteld! Een oogenblik hoopte zij, dat de kinderen hadden misgezien. Maar, neen, het was geene vergissing geweest en om het leed van haren echtgenoot te deelen, ijfde zij hem te gemoet.... maar, o verrassing, zijn gelaat en voorkomen vertoonden niet het minste spoor van smart, en eer hij nog een woord gesproken had, had zij reeds lang gezien, dat alles in orde was; ofschoon zij niet begreep, wat goede tijding hij bij mogelijkheid kon te melden hebben.

„Wees blijde met mij, Maria,” riep hij vroolijk uit. „Ik heb heerlijk nieuws! God heeft ons boven bidden en denken gezegend.” En nu, daar de kinderen om Crummie dansten, en met allerlei vriendelijke woorden den nek streelden, gaf vader hun vergunning het lieve beest, dat nu weder op nieuw hun eigendom was, naar stal te brengen en haar een zacht rustbed te spreiden.

Maria zag haren echtgenoot met verbazing aan, want zij wist geen sleutel voor het behoud der koe en voor zijne zoo opgeruimde stemming te vinden. Niet lang liet hij haar in de onzekerheid. Zonder zijn reisgewaad af te leggen, nam hij bij het vuur nevens haar plaats, en vertelde haar in alle bijzonderheden wat hem op zijn tocht was overkomen. Bij herhaling kwam hij er op terug, hoe hij bij mevrouw Montgomery met bijna ongeloofbare vriendelijkheid was bejegend, en hoe blijde deze zich betoond had over het terugontvangen van haar edelgesteente. De edele vrouw had aan den trouwhartigen landman niet slechts de £ 50 (600 gld.) uitbetaald, maar hem ook nog geld

gegeven om zijne koe terug te koopen. Met zijne koe had hij naar het buitengoed moeten terugkeeren, om daar nog den nacht over te blijven, daar het te laat zou worden om nog zijn huis te bereiken. Op raad zijner weldoenster had John het grooter deel der ontvangen gelden in eene bank geplaatst, en behalve geschenken voor vrouw en kinderen, alleen wat noodig was om zijne landhuur te betalen, huiswaarts medegenomen. Hij eindigde zijn verhaal met Maria te verheugen door het bericht, dat mevrouw Montgomery in de eerstvolgende week warme kleedingstof voor haar en de kinderen zenden zou. „O,” riep hij met opgetogenheid uit, „er kan geene betere vrouw bestaan. Zij is de goedheid en minzaamheid zelve, een hart, waarin de Heer leeft en door zijnen Geest geheel is geheiligd. Welk een geluk, dat God ons zulk eene redster ontmoeten deed.”

„Wel moogt gij dat zeggen,” hernam Maria. „De Heer heeft ons willen troosten en beschamen tegelijk. Als het ons wel gaat, spreken wij van zijne voorzienigheid, maar als wij in den nood op die voorzienigheid moeten rekenen, ach, wie spreekt en doet dan niet, als hing ons lot aan toeval en willekeur?”

„Gij hebt gelijk, Maria,” antwoordde John. „En vooral ik heb gezondigd, want mijn hart was vol wantrouwen en ongeloof. Mocht ik nu maar door de ontvangen weldaad waarlijk van mijne ondankbaarheid genezen zijn, en altijd geheel voor God leven.”

„Dat geve de Heer u, maar niet minder aan mij,” zeide Maria, „want zonder aanhoudend gebed zou ik in de dagen van uw afzijn zeker bezweken zijn; maar de Heere Jezus heeft mij niet verlaten en ziende op

Hem, heeft mijn hart God in zwakheid toch blijven vertrouwen. Maar," ging zij opeens op vertrouwelijkken toon voort, „had ik nu slechts iets beters voor u na de lange en koude reis. Doch als uw hart is als het mijne, dan zouden wij nu zelfs bij eene geheel ledige tafel rijk zijn.”

„Als gij maar brood hebt, zal ik de goede dingen, die gij begeert kunnen leveren,” sprak John opgeruimd, „en bracht thee, suiker en gebak voor den dag, alle gaven, waarmede mevrouw Montgomery zijnen reiszak overvloedig had gevuld.”

In lange was zulk een maaltijd op de pachthoeve niet genuttigd. Ouders en kinderen waren wedijverende, wie het best en meest zijne vroolijke dankbare stemming zou openbaren. En toen het avondlied gezongen was en het dankgebed werd gedaan, waren beiden de tolken van een geloof, dat niet meer zou wankelen in de overtuiging, dat de Heer een zoon en schild voor de zijnen is en wonderbaar redt ook uit den grootsten nood.

Niet altijd treedt de Heer zoo spoedig reddend tusschenbeide; en evenmin is altijd de oplossing van den nood zoo in het oogvallend blijde. God is oneindig en onbegrijpelijk groot in de wegen, die Hij met zijne kinderen volgt; maar welken weg Hij kiest, altijd is die gekozen naar de behoeften en tot ons heil. Denkt hieraan steeds, mijne jonge vrienden; het wandelen naar eigen goeddunken geeft altijd tegenspoed, teleurstelling en berouw; daarentegen is het eene heerlijke waarheid, want de Heer zelf zegt het telkens in zijn Woord:

Wentel uwen weg op den Heer en vertrouw op Hem: Hij zal het maken.

